

Doorlever

Het gebeurde in de kledingzaak waar ik vaste klant ben. Ik was er zeker een jaar niet geweest en nu begroette de eigenaar me enthousiast. Lachend riep hij: “Hee, leef je nog?” Ik schoot ook bijna in de lach maar zei toch op serieuze toon: “Het scheelde niet veel.”

Hij schrok zichtbaar en werd stil. Ik legde uit waarom ik zo lang geen kledingwinkel van binnen had gezien waarop hij zich uitputte in verontschuldigen voor zijn welkomstgroet. “Joh, je kon niet weten dat ik ziek ben. Maak je niet druk”, probeerde ik hem gerust te stellen. Toen ik met een lichtgroen truitje de winkel verliet, riep hij opnieuw: “Sorry hoor. Ik kan me wel voor mijn kop slaan. Heel veel sterkte.”

Ik had echt met hem te doen.

Hoe anders was dat 6,5 jaar later. Op de markt in de stad kwam ik Sam, een oude kennis van vroeger, tegen. Hij riep bijna verwijtend: “Goh, jij hier. Je bent er dus nog? Ik dacht dat je dood was.” Ik werd bijna boos: “Hoezo dacht jij dat?” Via via had hij begrepen dat mijn kanker niet te genezen was en dat ik daarom inmiddels wel dood zou zijn. “Heb je dan een nieuw soort kanker gekregen”, vroeg hij nog door.

Ik probeerde uit te leggen dat ik nog steeds dezelfde kanker heb maar dat er veel nieuwe behandelingen mogelijk zijn. Als je geluk hebt en ze aanslaan kun je ook met een ongeneeslijke vorm van kanker dan best nog een tijdje mee, hield ik hem voor. Het voelde bijna alsof ik me aan het verontschuldigen was voor dat ik nog leefde.

“Fantastisch”, riep Sam. “Maar ook bizar. Je gaat niet dood, je geneest niet en elke keer weet je niet of een behandeling aanslaat. Hoe doe je dat?” Ik keek hem peinzend aan. Tja hoe doe je dat. Daar had ik niet direct een antwoord op. “Gewoon doorleven”, flapte ik er uit. “Je bent dus een doorlever”, concludeerde Sam. Wat een mooi woord, dacht ik. Een doorlever. Ik keek Sam nu blij aan en zei: “Jij snapt het.”

Het zinnetje

Het zit hem hoog. Het zinnetje. Of beter gezegd, de zin. Want voor lange Leo, een lotgenoot die regelmatig bij me komt theeleuten, is het groot. Iets met hoofdletters: Morgen Kan Ik Onder Een Auto Komen. Zelf heb ik die zin al drie keer in een half jaar gehoord. Ik wist er aanvankelijk ook geen raad mee. Dus als lange Leo er over begint, ben ik benieuwd naar zijn versie.

Het overkomt hem in de supermarkt. Daar loopt hij een oude kennis tegen het lijf. Die hoorde over zijn ziekte en vraagt hoe het gaat. Leo vertelt hem het hoognodige. Waaronder dat hij niet oud zal worden omdat zijn kanker ongeneeslijk is. “En dan gebeurt het”, zegt Leo. “Die kennis zegt dat hij misschien óók niet oud wordt. Want hij kan morgen onder een auto komen.”

Leo was compleet uit het veld geslagen. Wist niets meer te zeggen. Want die kennis had gelijk. Hij kán morgen onder een auto komen. Net zoals Leo morgen overreden kan worden. Met ongeneeslijke ziekte en al. Was hij gelijk van alles af. Geen pijn, pillen, behandelingen en onzekerheid meer. Tenzij hij thuis zou blijven en niet de straat op zou gaan. Dan was die kans er niet. Maar bleef hij nog steeds een mens met een ongeneeslijke ziekte.

Leo zegt dat het hem niet losliet. Hij ging erover piekeren en werd verdrietig. “Misschien wist hij niet wat hij moest zeggen”, voert Leo als verklaring aan. “En gooide hij er daarom een dooddoener tegenaan. Zodat hij het gesprek snel kon beëindigen en verder kon met het uitzoeken van de boodschappen. Of wilde hij een soort troost bieden. Dat er voor niemand zekerheid in het leven bestaat.”

Leo denkt nog even hardop door. Dan besluit hij om de volgende keer als het zinnetje voorbij komt, alleen nog ‘ja’ te zeggen.

Als hij afscheid neemt, zeg ik: “Denk er aan, morgen kun je onder een auto komen.” Hij roept met een verveelde stem kalmpjes: “Ja hoor.”

